

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqov, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdulkarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TO'LOV INFRATUZILMASINI SHAKILLANISHI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: TARIXIY, ILMIY HAMDA BOZOR TAHLILI	32
A.A. Akbarov, X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	42
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
TURIZM KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY AKTIVLARINING ROLI.....	47
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKOLOGIK SOLIQLAR VA TO'LOVLAR TIZIMI TAHLILI	53
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich, Abdolnizozov Murodbek Madiyarovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IJTIMOYIY HIMOYA TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR VA TIZIMGA KIRITILAYOTGAN O'ZGARISHLAR.....	59
Kasimova Gulyar Axmatovna, Aripova Kamola Botir qizi	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI KOMPLEKS BAHOLASH VA PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK VA SUN'IY INTELLEKT USULLARINING INTEGRATSIYASI	64
Namazov Gafur Shokulovich	
BALIQCILIK SUBYEKTLARINI RIVOJLANTIRISHDA DUNYO MAMLAKATLARINING O'RNI	69
Beglayev Uchqun Xurramovich	
KAMBAG'ALLIK FENOMENINING IJTIMOYIY-IQTISODIY VA NAZARIY-KONTSEPTUAL ASOSLARI	75
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HISOB VA BIZNES JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	81
Artikova R.A.	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DIVIDEND TO'LASH QOBILİYATI KOEFFITSIYENTINING MAQBUL ORALIG'INI ANIQLASH VA UNING INVESTITSION SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	88
Ibragimov G'anjion G'ayratovich	
STRATEGIES TO RAISE AWARENESS OF NATURAL POLLUTION AMIDST RISING POPULATION DENSITY AND GDP PER CAPITA IN UZBEKISTAN	93
Axliddin Aroplitdinovich Valiyev, Askarov Farhod Rakhmatovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ESG-ОРИЕНТИРОВАННОМ РАЗВИТИИ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ.....	99
Айматова Фарида Хуразовна	
KORXONALARDA INVESTITSION FAOLIYATINI RIVOJLANISHINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	107
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	
DEHQON XO'JALIKLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA KREDITLAR MIQDORINI DIFFERENSIYALLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	113
Xakimov Zafar Ibragimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	118
Tadjimirzayev Anvar Abduvoxidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA HUDUDIY MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	124
Muhammadieva Nodira	
SUN'IY INTELLEKT DAVRIDA HUDUDIY RIVOJLANISHNI STATISTIK HISOBLASH METODOLOGIYASINI QAYTA BAHOLASH MEZONLARI (SCOPUS VA WEB OF SCIENCE DA INDEKSLANGAN ILMIY NASHRLAR TAHLILI ASOSIDA).....	131
Santjar Abdumurodovich Sattorov	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY-IQTISODIY OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	139
Allamuratova Perida Maxsetbaevna	

XORAZM VILOYATIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI VA AHAMIYATI	144
Ro'zmatova Farahongiz Bekmurotovna, Yarmetova Nargiza Shiximbayevna	
MAHALLIY VA XALQARO TURIZM BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI, TAMOIYILLARI VA MEXANIZMLARI	152
Alikulov Samar Abdurashidovich	
TRANSPORT XIZMATLARINING SOHALAR BO'YICHA TAQSIMOTI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TASNIFI	159
Karimova Shaxnoza Uktamovna	
RAQAMLI TO'LOVLAR VA O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV SHAFFOFLIGI	165
Ruziyeva Barno Yadgarovna	
TIJORAT BANKLARIDA CHAKANA TO'LOV XIZMATLARINI RAQAMLI MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	168
Maxmudov Boburbek Axmedjan o'g'li	
ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МИРОВЫЕ ПРАКТИКИ	172
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
MAJBURIY IJRO HARAkatLARINI RAQAMLASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	177
Matmuratova Nasiba Azatovna	
OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI CHEKLOVCHI OMILLAR TAHLILI	181
Pulatov Abdulla	
INVESTITSION LOYIHALARNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA ULARNI MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI	185
Nazarov Aziz Avazovich	
ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	190
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING MAQSADLI PROGNOZ PARAMETRLARI	197
Omonova Nafisa Qahramon qizi	
MANAGEMENT STRATEGIES IN WOMEN'S BUSINESS: GENDER-SPECIFIC APPROACHES, INNOVATIVE MODELS, AND DIGITAL TRANSFORMATION	200
Ahrorova Asila	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARI INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	207
Hakimova Oydina Abdulhamidovna, Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
INSON TARAQQIYOTI INDEKSI VA UNI ANIQLAB BERUVCHI KO'RSATKICHLARNING KORRELYATSION-REGRESSION TAHLILI	212
Tursunov Rasul Tairovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	218
Эргашева Феруза Насруллаевна	
ENHANCING THE METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM VILLAGES IN UZBEKISTAN	226
Khudaynazarova Dilorom Khayrullaevna	
THE ROLE OF INNOVATION IN ENSURING COMPETITIVENESS IN THE GREEN ECONOMY	231
Musadjanova Nargiza Abduvoxid qizi	
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INGLIZ TILINING O'RNI VA SAMARADORLIGI	238
Saodat Sadriddinova	
OLIY TA'LIMDA CHET TILLARNI O'QITISH UCHUN RAQAMLI BOSHQARUV STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	243
Saida Xabibullayeva	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИСКАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СФЕРЕ ТУРИЗМА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	247
Исматиллаева Роза Тухтамуратовна, Тураева Сурия Тельмановна	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERINING QIYMAT YARATISH UZLUKSIZ ZANJIRIDA AGROSERVIS XIZMATLARI KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	252
Kudratova Iroda Turdibayevna	
QISHLOQ XO'JALIGI IQTISODIYOTIDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI	257
Nurullayeva Raushan Koptleuovna, Nurimbetov Timur Uzaqbergenovich	
FIZIKA UMUMIY KURSIGA NANOTEKNOLOGIYA TUSHUNCHALARINI KIRITISHNING METODIK ASPEKTLARI VA KOMPONENTLARI	260
Sottarov Abduvali Umirqulovich	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK HISOBOTLAR VA ULARNING TUTGAN O'RNI.....	266
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	

BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK HISOBOTLAR VA ULARNING TUTGAN O'RNI

Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti doktranti

Annotatsiya. Mazkur maqolada korxon va tashkilotlarning atrof-muhitga ta'siri, ekologik muammolar hamda ularni baholash usullari tahlil qilingan. Iqlim o'zgarishi, ifloslanish, resurslardan samarasiz foydalanish va chiqindilarni boshqarish kabi asosiy muammolar yoritilgan. Shuningdek, ekologik hisobotlarni shakllantirish, uglerod izi, energiya va suv resurslari iste'molini baholash, barqaror rivojlanish tamoyillarini joriy etish masalalari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijasida ekologik hisobot tizimini joriy etish va xalqaro standartlar asosida boshqaruvni takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: ekologik hisobot, barqaror rivojlanish, iqlim o'zgarishi, ifloslanish, uglerod izi, resurslardan foydalanish, chiqindilarni boshqarish, energiya samaradorligi, ISO 14001.

Abstract. This article analyzes the environmental impact of enterprises and organizations, as well as key ecological challenges and their assessment methods. It examines major issues such as climate change, pollution, inefficient resource use, and waste management. Particular attention is given to the development of environmental reporting, assessment of carbon footprint, energy and water consumption, and the implementation of sustainable development principles. Based on the findings, recommendations are proposed for introducing environmental reporting systems and improving management practices in accordance with international standards.

Key words: environmental reporting, sustainable development, climate change, pollution, carbon footprint, resource use, waste management, energy efficiency, ISO 14001.

Аннотация. В статье анализируется влияние деятельности предприятий и организаций на окружающую среду, а также основные экологические проблемы и методы их оценки. Рассматриваются такие вопросы, как изменение климата, загрязнение, неэффективное использование ресурсов и управление отходами. Особое внимание уделено формированию экологической отчетности, оценке углеродного следа, потребления энергии и водных ресурсов, а также внедрению принципов устойчивого развития. По результатам исследования предложены рекомендации по внедрению системы экологической отчетности и совершенствованию управления на основе международных стандартов.

Ключевые слова: экологическая отчетность, устойчивое развитие, изменение климата, загрязнение, углеродный след, использование ресурсов, управление отходами, энергоэффективность, ISO 14001.

KIRISH

Dunyo zudlik bilan e'tibor va chora ko'rishni talab qiladigan ko'plab dolzarb ekologik muammolar bilan kurashmoqda. Iqlim o'zgarishi natijasida yuzaga kelgan ofatlar, biologik xilma-xillikning yo'qolishi va plastmassa ifloslanishidan tortib, sun'iy intellektning o'sishigacha, 2026-yilning 16 ta eng katta ekologik muammolari iqlim o'zgarishini yumshatish va moslashish zaruratining keskin manzarasini ko'rsatadi. Mazkur muammolardan biri issiqlik to'liqlari va halokatli ekstremal ob-havo hodisalarining sodir bo'lishi hisoblanadi.

Rekord issiqlik to'liqlari va halokatli ekstremal ob-havo hodisalari bilan tavsiflangan yana bir yil yakunlandi. 2025-yil rekordlar bo'yicha eng issiq uchta yil qatoriga kiradi. Bu dunyo miqyosida inson faoliyati tufayli yuzaga kelgan misli ko'rilmagan issiqlikning o'n yildan ko'proq vaqtini yakunlaydi. So'nggi 11 yilning har biri (2015–2025-yillar) tarixdagi eng issiq davrlardan biri hisoblanadi. Ayni paytda reytingda 2024-yil birinchi, 2023-yil esa keyingi o'rinda turadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Prades J va boshqalar (1991) tomonidan quyidagicha ta'rif keltirib o'tilgan, ya'ni: "Rivojlanish — bu munosabat, afzalliklar, turmush tarzi, standartlar va e'tiqod tizimlari bilan bog'liq qadriyatlar masalasidir va

bizning fikrimizcha, bu qadriyatlar jamiyatning barqaror evolyutsiyasini ifodalaydi, chunki ular uning ustuvor masalalari uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega”.

Villeneuve C. (2001)ning fikriga ko'ra, “Rivojlanish insonning kutganlariga javob berishi kerak, bu inson hayotining sifati masalasi bo'lib, u insonning sog'liqni saqlash, ta'lim, xavfsizlik va boshqalar kabi muhim ehtiyojlarini qondirishi kerak”.

Ushbu ta'riflarga biz BMT (1986)ga ham murojaat qilishimiz mumkin, unda rivojlanish “umumiy aholining farovonligini oshirishga qaratilgan iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy va siyosiy jarayon sifatida ta'riflangan”. Ushbu ta'rif bilan BMT rivojlanish jarayonining bir qismi sifatida aholining farovonligiga e'tibor qaratadi.

Mawhinney M. (2008) o'z asarlarida quyidagicha to'xtalib o'rganadi: “Barqaror rivojlanish ijtimoiy taraqqiyotni ta'minlaydigan va shaxslarning ehtiyojlarini e'tirof etadigan rivojlanish, atrof-muhitni samarali himoya qilishni va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlaydigan rivojlanish, iqtisodiy o'sish va ish o'rinlarini yaratishning yuqori va barqaror darajasini saqlab qolishga qaratilgan rivojlanishdir”. Mazkur ta'rif asosan tabiiy resurslarni oqilona boshqarish va barqaror bandlik uchun yangi imkoniyatlar yaratish orqali iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlash konsepsiyasiga qaratilgan.

Barbier E. (2016) tomonidan taklif qilingan ta'rifga ko'ra, “barqaror iqtisodiy rivojlanish qashshoqlikdan aziyat chekkan aholining turmush darajasini yaxshilashga qaratilgan. Bu yaxshilanishni to'g'ridan-to'g'ri daromadning oshishi, sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanishning yaxshilanishi, asosiy xizmatlardan (suv, sanitariya) foydalanish imkoniyati, ta'limdan foydalanish imkoniyati nuqtayi nazaridan o'lchash mumkin yoki bilvosita umumiy iqtisodiy o'sishni oshirish orqali”.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda induksiya, deduksiya, tizimli va qiyosiy tahlil, guruhlash, eksperiment, adaptiv usullar, integratsion yondashuvlar, aktivlar qadrsizlanish hisobi va usullarini takomillashtirish masalalari bo'yicha xalqaro tajribalar tahlili va aprobatsiyasidan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Kompaniyaning atrof-muhitga ta'siri haqida gapirganda, biz uning faoliyatining tabiiy muhitga ko'rsatadigan birgalikdagi ta'sirini nazarda tutamiz. Ular havo va suvning ifloslanishi, tabiiy resurslarning haddan tashqari iste'mol qilinishi, chiqindilarning paydo bo'lishi va ekotizimning degradatsiyasi kabi turli shakllarda bo'lishi mumkin.

Kompaniyaning atrof-muhitga ta'sirini o'rganish ushbu ta'sirlarni aniqlash va miqdorini aniqlash imkonini beradi, zararni kamaytirish va barqaror amaliyotlarni ilgari surish bo'yicha qarorlar qabul qilishni osonlashtiradi.

Kompaniyaning atrof-muhitga ta'sirini o'lchash uchun eng muhim sohalarni baholash maqsadida turli ko'rsatkichlar qo'llaniladi. Bular ekologik maqsadlarni belgilash, audit o'tkazish va xalqaro standartlarga rioya qilish uchun zarurdir.

Biznes o'z faoliyatining atrof-muhitga ta'sirini o'lchash uchun yashil audit o'tkazishi mumkin. Masalan, bu uning uglerod izini o'lchashni o'z ichiga olishi mumkin.

Biznes faoliyatiga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan to'rtta asosiy ekologik muammo — iqlim o'zgarishi, ifloslanish, barqarorlik va chiqindilarni kamaytirishdir (1-rasm).

1-rasm. Korxonlar tomonidan keltirib chiqariladigan asosiy ekologik muammolar¹

1 Muallif tomonidan tizimlashtirilgan

Iqlim o'zgarishi. Iqlim o'zgarishi ob-havo sharoitlarining uzoq muddatli o'zgarishini anglatadi. Olimlarning fikricha, ishbilarmonlik faoliyati fotoalbom yoqilg'ilarni yoqish va daraxtlarni kesish orqali global isishga hissa qo'shadi.

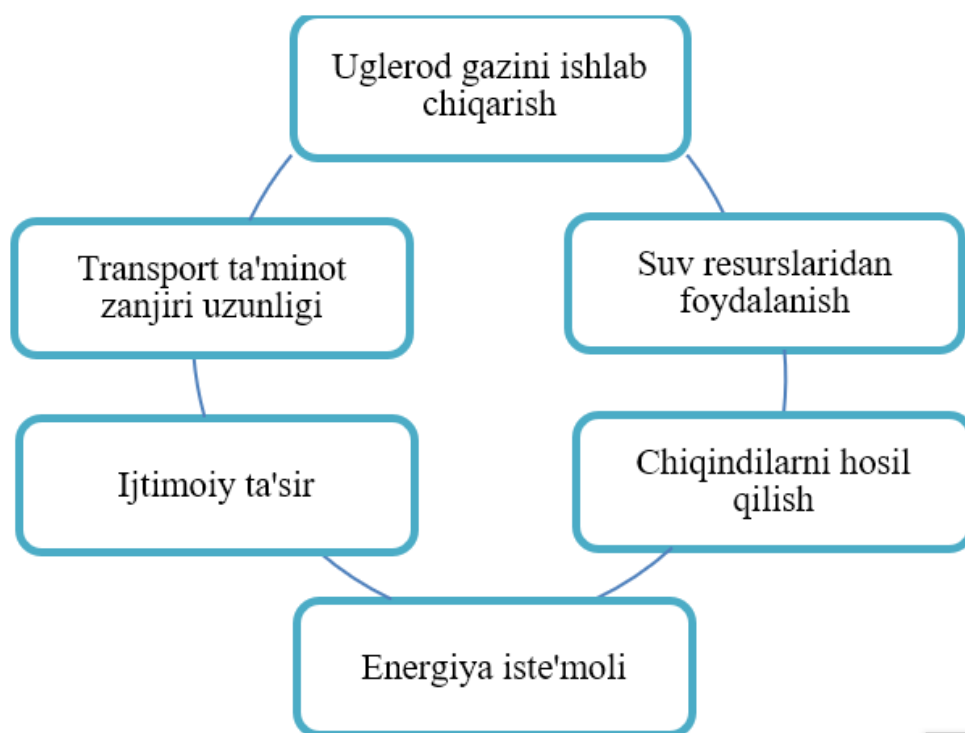
Ifloslanish. Ifloslanish odatda havo yoki suvning zararli kimyoviy moddalar bilan ifloslanishini anglatadi. Havoning ifloslanishi sog'liq bilan bog'liq bir qator muammolarni keltirib chiqarishi mumkin, dengiz va daryolarda yashovchi hayvonlar va o'simliklar suvning ifloslanishidan ta'sirlanadi. Tadbirkorlik faoliyati shovqin ifloslanishi tufayli ham bezovtalikka olib kelishi mumkin.

Barqarorlik. Barqaror tarzda ishlash tadbirkorlik faoliyati tabiiy resurslarni sarflamasligi yoki yo'q qilmasligini anglatadi. Bunga erishish uchun biznes qayta tiklanadigan energiyadan foydalanishi, qog'oz va siyoh kartrijlari kabi materiallarni qayta ishlashi yoki energiya va suvni tejaydigan qurilmalardan foydalanishi mumkin.

Chiqindilarni ishlab chiqarish va ularni kamaytirish. An'anaga ko'ra, chiqindilar yoqib yuboriladi yoki poligonga yuboriladi. Biroq, bu chiqindilar bilan ishlashning ekologik toza usullari emas.

Buning o'rniga korxonalar ishlab chiqaradigan chiqindilar miqdorini kamaytirishi mumkin, bu esa xarajatlarni kamaytiradi va utilizatsiya qilinadigan chiqindilar kamroq bo'lishiga olib keladi. Ko'pgina korxonalar chiqindi materiallarni qayta ishlash usullarini ham izlaydilar.

Quyida keltirilgan ekologik hisobotlarda o'z aksini topishi kerak bo'lgan masalalar keltirib o'tilgan (2-rasm).

2-rasm. Ekologik hisobotning asosiy ekologik masalalari²

Uglerod gazini ishlab chiqarish. Uglerod gazini ishlab chiqarish eng muhim ko'rsatkichlardan biridir. Bu kompaniya to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita ishlab chiqaradigan issiqxona gazlarining (GHG) umumiy miqdorining ko'rsatkichidir. Uglerod izi qazib olinadigan yoqilg'ilarning iste'moli va ishlab chiqarish hamda transportda ishlatiladigan energiya va boshqa omillarni tahlil qilish orqali hisoblanadi.

Kompaniyalar uglerod izini hisoblash uchun turli xil vositalar va protokollardan foydalanishlari mumkin, masalan, issiqxona gazlari protokoli (GHG protokoli). Korxonalarining uglerod chiqindilari 1, 2 va 3 sohalarga ajratiladi.

1-ko'lamdagi emissiyalar bevosita tashkilot tomonidan ishlab chiqariladi,

2-ko'lamdagi emissiyalar ular sotib olgan va iste'mol qiladigan elektr energiyasidan,

3-ko'lamdagi chiqindilar esa ularning mijozlari yoki yetkazib beruvchilari orqali iqtisodiy faoliyatining qolgan qismidan kelib chiqadi.

Qayta tiklanadigan energiya manbalarini joriy etish, transportni optimallashtirish va energiya samaradorligini oshirish bu ko'rsatkichni kamaytirishning samarali usullaridir.

² Muallif tomonidan tizimlashtirilgan

Suv resurslaridan foydalanish. Kompaniyalar uchun suv resurslaridan foydalanishni tekshirish ishlab chiqarish jarayonining barcha bosqichlarida suv sarfini o'lchashni o'z ichiga oladi. Suvni qayta ishlatish yoki qayta ishlash bo'yicha chora-tadbirlarni qabul qilish iste'mol va atrof-muhitga ta'sirni kamaytirishga ijobiy hissa qo'shadi. E'tiborga olinadigan yana bir jihat — yaqin atrofdagi suv manbalarining ifloslanishini oldini olish va yumshatish uchun choralar ko'rishdir.

Chiqindilarni hosil qilish. Chiqindilarni yaxshi boshqarish biznes barqarorligi uchun juda muhimdir. Chiqindilarning hosil bo'lishini o'lchash nafaqat ishlab chiqarilgan qattiq maishiy chiqindilar miqdorini, balki ular bilan ishlash usullarini baholashni ham o'z ichiga oladi. Qayta ishlash, manbada kamaytirish va qayta foydalanish bu sohadagi kompaniyalarning atrof-muhitga ta'sirini minimallashtirish strategiyalaridan biridir.

Energiya iste'moli. Energiya iste'moli kompaniyaning atrof-muhitga ta'sirini o'lchashda yana bir muhim jihatdir. Ushbu ko'rsatkich yadro, qazib olinadigan yoqilg'i yoki qayta tiklanadigan energiya miqdori va uning manbasini baholaydi.

Bu yerda kompaniyalar takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash va LED yoritish tizimlarini o'rnatish, energiya tejoychi mexanizmlardan foydalanish hamda qayta tiklanadigan energiya tizimlarini joriy etish kabi iste'molni optimallashtirish uchun texnologik yechimlarni qabul qilish maqsadida tashqi energiya auditiga murojaat qilishlari mumkin. Energiya samaradorligi bo'yicha majburiyat uglerod chiqindilarini kamaytirish va operatsion xarajatlarni kamaytirish uchun muhim ahamiyatga ega.

Ijtimoiy ta'sir. Kompaniyaning atrof-muhitga ta'siri barqarorlik masalalari bilan cheklanmaydi; shuningdek, uning faoliyati atrofidagilarga ko'rsatadigan ijtimoiy ta'sirni ham o'z ichiga oladi. Bu korporativ ijtimoiy mas'uliyatning turli jihatlarini qamrab oladi: ish o'rinlarini yaratish va xodimlarining hayot sifatini yaxshilashdan tortib, havo ifloslanishi yoki aholining ko'chishi kabi mumkin bo'lgan salbiy ta'sirlargacha.

Oxir oqibat, atrof-muhitga ta'sirni o'lchash, shuningdek, kompaniyaning o'z jamiyatiga olib kelishi mumkin bo'lgan foyda va xavflarni baholaydigan tadqiqotlarni o'tkazishni ham o'z ichiga oladi.

Ta'minot zanjiri uzunligi. Transport va ta'minot zanjiri logistikasi, ayniqsa, xalqaro miqyosda ishlaydigan kompaniyalar uchun juda ko'p uglerod chiqindilarini keltirib chiqarishi mumkin. Ta'minot zanjiri uzunligini o'lchash mahsulotlarning xom ashyoni sotib olishdan to mijozga yakuniy yetkazib berishgacha bo'lgan umumiy masofani hisoblashni talab qiladi.

Ta'minot zanjiridagi uglerod izini marshrutlarni optimallashtirish, elektr transport vositalaridan foydalanish yoki mahalliy etkazib beruvchilarni masofalarni va natijada chiqindilarni kamaytirishga undash orqali kamaytirish mumkin.

Oldingi bo'limda ko'rib chiqilganidek, kompaniyalar atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish uchun bir nechta variantga ega. Bu harakatlar nafaqat atrof-muhitga yordam beradi, balki kompaniyalarning obro'sini oshiradi va uzoq muddatda xarajatlarni tejashga yordam beradi.

Atrof-muhitni baholash kompaniyalarga o'z faoliyati bilan bog'liq xavf va imkoniyatlarni aniqlash imkonini beradi, audit esa atrof-muhit maqsadlari va qoidalari bajarilishini ta'minlash uchun asosiy vositadir. Ushbu auditlar ichki yoki tashqi bo'lishi mumkin va kompaniya atrof-muhit bo'yicha o'z majburiyatlarini bajarayotganligini tekshirishga yordam beradi.

Barqarorlik hisobotlari — bu kompaniyalar atrof-muhitga ta'sir qilish harakatlari va natijalarini e'lon qiladigan hujjatlar. Ular nafaqat atrof-muhit samaradorligini o'lchash uchun, balki shaffoflik va investorlar, mijozlar hamda boshqa manfaatdor tomonlar bilan munosabatlarni yaxshilash uchun ham foydalidir.

Atrof-muhitga ta'sirni kamaytirish uchun aniq va o'lchanadigan maqsadlarni belgilash juda muhimdir. Biroq, ushbu maqsadlarga erishishni doimiy ravishda kuzatib borish uchun vositalarga ega bo'lish ham muhimdir. Kompaniyalar real vaqt rejimida ma'lumotlarni olish va asoslangan qarorlar qabul qilish uchun sensorlar va monitoring dasturlari kabi ilg'or texnologiyalardan foydalanishlari mumkin.

Chiqish uchun vositalar va tahliliy usullarni qo'llay oladigan atrof-muhitga ta'sir qilish bo'yicha mutaxassislarni yollash zarur.

Atrof-muhitga ta'sirni samarali o'lchash uchun kompaniyalar aniq va taqqoslanadigan ma'lumotlarni olish maqsadida standartlashtirilgan usullar va vositalardan foydalanishlari kerak.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, ekologik masalalarni qamrab olgan, foydalanuvchilarga va jamiyatga foydali ma'lumotlarni bera oladigan hamda qaror qabul qilishda yordam beradigan ekologik hisobotni ishlab chiqishni tavsiya etamiz.

Ekologik hisobotlarni boshqa turdagi hisobot shakllaridan farqli jihati shundaki, mazkur hisobotda har bir ko'rsatkich bo'yicha turli o'lchov birliklari qo'llaniladi. Misol uchun, moliyaviy hisobot ma'lumotlari asosan pul qiymatida ifodalansa, ekologik hisobot ma'lumotlari esa yagona ko'rsatkichda ifodalanmaydi.

Mazkur dissertatsiya ishimizda yuqorida ta'kidlab o'tilgan ekologik muammolar, korxonalar tomonidan ekologiyaga ta'sir etilishi mumkin bo'lgan holatlardan kelib chiqqan holda, ekologik masalalarni o'zida qamrab olgan ekologik hisobotni tayyorlashni taklif etamiz va mazkur hisobot shakli quyidagi rasmda keltirib o'tilgan (3-rasm).

“ _____ ” korxonaning ekologik hisobot shakli

Ko'rsatkichlar	O'lchov birligi	O'tgan yilda	Hisobot yilida
Uglerod gazi(CO ₂) ishlab chiqarilishi:	tonnada		
- Asosiy ishlab chiqarish bo'yicha	tonnada		
- Energiya iste'moli bo'yicha	tonnada		
- Ta'minot zanjiri bo'yicha	tonnada		
Uglerod gazi intensivligi ko'rsatkichi ¹			
Umumiy energiya iste'moli	kilovatt/soat		
Qayta tiklanuvchi energiya iste'moli	kilovatt/soat		
Qayta tiklanuvchi energiya ulushi	foizda		
Energiya intensivligi ko'rsatkichi ²			
Suv is'temoli hajmi	metr kubda(m ³)		
Qayta ishlatilgan suv miqdori	metr kubda(m ³)		
Qayta ishlatilgan suv ulushi	foizda		
Suv intensivligi ko'rsatkichi ³			
Umumiy chiqindilar hajmi	tonnada		
Qayta ishlangan chiqindilar miqdori	tonnada		
Qayta ishlangan chiqindi ulushi	foizda		
Xavfli chiqindilar miqdori	tonnada		

Izoh:

¹Mazkur ko'rsatkich jami ishlab chiqarilgan uglerod gazi miqdorini mahsulot sotishdan tushgan sof tushumga bo'lish orqali hisoblab topiladi.

²Mazkur ko'rsatkich jami sarflangan energiya miqdorini jami ishlab chiqarilgan mahsulotlar soniga bo'lish orqali hisoblab topiladi.

³Mazkur ko'rsatkich jami sarflangan suv miqdorini jami ishlab chiqarilgan mahsulotlar soniga bo'lish orqali hisoblab topiladi.

3-rasm. Korxonalar va tashkilotlar tomonidan ekologik hisobot shakli³

Mazkur ekologik hisobot o'z ichiga korxonalar va tashkilotlar hamda ularning faoliyati natijasida atrof-muhitga ta'sir etuvchi asosiy ekologik muammolarni va ularni baholashni qamrab olgan bo'lib, bu orqali foydalanuvchilarga, umuman olganda, jamiyatga zaruriy axborotlarni o'zida mujassam etadi va ularning to'g'ri qarorlar qabul qilishiga yordam berish maqsad qilingan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, shuni alohida ta'kidlab o'tish lozimki, korxonalar tomonidan atrof-muhitga eng kam ta'sir etuvchi eng samarali choralar qatoriga quyidagilarni kiritish mumkin:

1. ISO 14001 kabi xalqaro standartlar asosida atrof-muhitni boshqarish tizimini joriy etish.
2. Kam energiya iste'moli va kam emissiyali uskunalar, LED lampalar, qalaysiz protsessorlar, suv tozalagichlar, CFCsiz sovuqgichlar va qo'rg'oshinsiz benzin kabi toza texnologiyalarga e'tibor qaratish.
3. Resurs iste'molini kamaytirish, qayta foydalanish va qayta ishlashni ko'paytirish, aylanma iqtisodiyotni rag'batlantirish.
4. Qazib olinadigan yoqilg'iga qaramlikni kamaytirish uchun qayta tiklanadigan energiya manbalariga sarmoya kiritish.

3 Muallif tomonidan ishlab chiqilgan

5. Transport bilan bog'liq uglerod chiqindilarini minimallashtirish uchun ta'minot zanjirlarini optimallashtirish.
6. Korporativ barqarorlik siyosatini ishlab chiqish.

Atrof-muhitga ta'sirni o'lchashning eng ishonchli usullaridan biri samarali atrof-muhitni boshqarish tizimiga qo'yiladigan talablarni belgilaydigan ISO 14001 kabi xalqaro standartlarni joriy etishdir. Boshqa tegishli standartlar yuqorida aytib o'tilgan issiqxona gazlari protokoli va Global hisobot tashabbusi (GRI) ko'rsatmalari bo'lib, kompaniyalarga ularning ta'sirini shaffof va obyektiv tarzda o'lchash va hisobot berishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Prades J, Vaillancourt J, Tessier R (1991), "Environnement et développement : questions éthiques et problèmes socio-politiques", Les Editions Fides, Page 48.
2. Villeneuve C (1998), "Qui a peur de l'an 2000 ? guide d'éducation relative à l'environnement pour le développement durable". Québec Multimondes, 303 Pages.
3. ONU (1986), "Déclaration sur le droit au développement", ONU, 4 Pages.
4. Mawhinney M (2008), "Sustainable development: understanding the green debates", John Wiley & Sons, 15 April 2008, Page 6.
5. Barbier E (2016), " Sustainability and development", Annual Review of Ressource Economic, vol 8, issue 1, Pages 261-280.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Ei.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>